

BOSHLANG'ICH TA'LIMDA TEATR – SAHNALASHTIRISH FAOLIYATINING SHAKLLARI

Odilova Maxliyoxon Doniyorjon qizi

Qo'qon Universiteti

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 2-bosqich talabasi

Mirzayeva Layloxon Saylobjon qizi

Qo'qon Universiteti

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 2-bosqich talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqola teatrning boshlang'ich ta'limdagi o'zgaruvchan rolini o'rganadi, sahnalashtirishning turli shakllarini o'rganadi. Dramatik spektakllar va rolli o'yin mashqlaridan interfaol hikoyalar va teatrlashtirilgan o'yinlargacha teatr yaxlit o'rganish uchun dinamik vosita sifatida namoyon bo'ladi. Hikoya ushbu faoliyatlar akademik mahorat, ishonch, ijodkorlik, hamdardlik va ijtimoiy ko'nikmalarni qanday rivojlantirishi haqida gapiradi. Boshlang'ich ta'limda teatrning ko'p qirrali ta'sirini tan olgan holda, o'qituvchilar va manfaatdor tomonlar o'quvchilarning ta'lim sayohatlarida kashf qilishlari, ifodalashlari va rivojlanishi uchun imkoniyatlar dunyosini ochadilar.

Kalit so'zlar: Ishonch, teatr, hamdardlik, rol, spektakl, ijodkorlik, tassavur, boshlang'ich ta'lim, hikoya, sahnalashtirish.

Kirish

Boshlang'ich ta'lim gobelenida teatrning roli ijodkorlik, ifoda va kognitiv rivojlanish iplarini birlashtirgan dinamik va o'zgartiruvchi kuch sifatida namoyon bo'ladi. Ushbu maqola boshlang'ich ta'limda teatr sohasida sahnalashtirish faoliyatining turli shakllarini qiziqarli o'rganishga kirishadi. Teatr o'zining immersiv va ko'p qirrali tabiati bilan yosh onglar uchun yaxlit o'rganish tajribasini rivojlantirishda kuchli vosita ekanligini isbotladi.

Boshlang'ich ta'lim manzarasi an'anaviy o'qitish usullaridan tashqarida keng qamrovli o'quv dasturining ahamiyatini anglagan holda paradigma o'zgarishlarini boshdan kechirmoqda. Teatr o'zining ko'p sonli shakllarida talabalarning salohiyatini ochish uchun darvoza bo'lib xizmat qiladi, ularga darslarni an'anaviy chegaralardan tashqarida o'rganish, qo'llash va o'zlashtirish imkonini

beradi. Yosh o'quvchilar sahnalashtirish faoliyati bilan shug'ullanar ekan, ular sinfning jismoniy chegaralaridan tashqariga chiqadigan sahnaga qadam qo'yadi, tasavvur, hamkorlik va o'zini namoyon qilish markaziy o'rinni egallagan dunyoga kiradi.

Maqolada teatr san'atini tarbiyaviy o'ringa olib chiqadigan sahnalashtirish faoliyatining xilma-xil shakllarini ochishga intiladi. Dramatik tomoshalar va rolli o'yin mashqlaridan tortib interfaol hikoyalar va teatrlashtirilgan o'yinlargacha, har bir shakl boshlang'ich o'quvchilarning rivojlanish manzarasiga o'ziga xos hissa qo'shadi. Ushbu mashg'ulotlar orqali talabalar nafaqat muloqot va shaxslararo munosabatlarni rivojlantiradilar, balki empatiya, tanqidiy fikrlash va hissiy intellektni rivojlantiradilar.

Teatrning o'zgartiruvchi kuchi akademik ko'nikmalarni rivojlantirishdan tashqarida; yosh o'quvchilarda ishonch va o'z-o'zini hurmat qilish hissini tarbiyalaydi. Sahnada turish harakati, xoh metaforik, xoh jismoniy, o'quvchilarga o'z fikrlarini ifoda etish, turli xarakterlarni o'zida mujassamlashtirish va o'quv safari davomida egalik tuyg'usini qabul qilish imkonini beradi.

Boshlang'ich ta'limda teatrning boy gobelenlarini o'rganar ekanmiz, biz uning kognitiv, hissiy va ijtimoiy rivojlanishga ta'siri qatlamlarini ochishni maqsad qilganmiz. Turli sahnalashtirish tadbirlarini o'rganish orqali ushbu maqola o'qituvchilar, ota-onalar va manfaatdor tomonlarni nafaqat akademik jihatdan mohir, balki o'ziga ishonch va ijodkorlik bilan jihozlangan har tomonlama rivojlangan shaxslarni shakllantirishda teatrning chuqur salohiyatini tan olishga taklif qiladi. sinfdan tashqaridagi dunyo.

Asosiy qism

Boshlang'ich ta'limning dinamik landshaftida teatrning qo'shilishi an'anaviy metodologiyadan tashqarida yaxlit ta'lim muhitini ta'minlovchi transformativ pedagogik yondashuv sifatida turadi. Teatrda sahna ko'rinishlarining turli shakllari yosh onglarga an'anaviy sinf o'qitish chegaralaridan oshib, bilimlarni o'rganish, ifodalash va o'zlashtirish uchun noyob yo'lni taqdim etadi.

Dramatik spektakllar boshlang'ich ta'limda teatrdan foydalanishda asos bo'lib xizmat qiladi. Ssenariyli spektakllardan tortib improvizatsiya skeytlarigacha bo'lgan ushbu spektakllar o'quvchilarga turli qahramonlar o'rniga kirish, turli hikoyalarni o'rganish va ijodiy va qiziqarli tarzda g'oyalarni ifoda etish imkoniyatini beradi. Bunday dramatik sa'y-harakatlarda qatnashish yoki ularga guvoh bo'lish orqali talabalar nafaqat nutq va taqdimot ko'nikmalarini oshiribgina qolmay, balki hikoya qilish, hamdardlik va hissiyotlarni ifodalashni chuqurroq tushunishadi.

Rolli o'yin mashqlari boshlang'ich ta'limda teatr tajribasini yanada boyitadi. Tarixiy voqealarni jonlantirish, adabiy qahramonlar rolini o'z zimmasiga olish yoki real stsenariylarni taqlid qilish, talabalar tanqidiy fikrlash va ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantiradigan amaliy o'rganishga sho'ng'ishadi. Rolli o'yinlar orqali ular muammolarni turli nuqtai nazardan ko'rish, hamdardlik va turli nuqtai nazarlarni tushunish qobiliyatini rivojlantiradilar.

Interfaol hikoyalar boshlang'ich ta'limning teatr sohasida sahnalashtirish faoliyatining yana bir jozibali shakli sifatida paydo bo'ladi. Bu yerda talabalar hikoyalar bilan faol shug'ullanadilar, dialog, harakat va xayoliy izlanishlar orqali hikoyaning rivojiga hissa qo'shadilar. Teatrning bu shakli nafaqat til ko'nikmalarini oshiradi, balki ijodkorlikni ham rag'batlantiradi, chunki o'quvchilar hikoyaning birgalikda yaratuvchisiga aylanadilar, ularning ishtiroki orqali syujet yo'nalishini shakllantiradilar.

Teatrlashtirilgan o'yinlar boshlang'ich ta'lim sharoitida o'rganish uchun jonli va dinamik yo'lni ta'minlaydi. Ta'lim va ko'ngil ochish uchun mo'ljallangan ushbu o'yinlar hamkorlikka, jamoada ishlashga va muammolarni hal qilishga undaydi. Ijodkorlikni rag'batlantiradigan improvizatsiya o'yinlari yoki jamoaviy tuyg'uni uyg'otadigan ansambl faoliyati orqalimi, teatrlashtirilgan o'yinlar an'anaviy ta'lim chegaralaridan tashqarida o'ynoqi, ammo maqsadli o'rganish vositalarini taklif qiladi.

Boshlang'ich ta'limda teatrning o'zgartiruvchi kuchi akademik ko'nikmalarni rivojlantirishdan tashqari, hissiy va ijtimoiy sohalarni qamrab oladi. Sahnaga chiqish harakati, xoh jismoniy, xoh majoziy bo'lsin, yosh o'quvchilarda ishonch va o'z-o'zini hurmat qilish tuyg'usini uyg'otadi. Turli sahnalashtirish tadbirlari orqali o'zlarini ifoda etish talabalarga o'zlarining shaxsiy

ovozlarini kashf qilish va nishonlash imkonini beradi, bu ularning akademik va shaxsiy hayotining boshqa jihatlarini qamrab oladigan ijobiy o'zini o'zi imidjini rivojlantiradi.

Bundan tashqari, teatr sa'y-harakatlarining birgalikdagi tabiati shaxslararo munosabatlarni rivojlantiradi, talabalarni birgalikda ishlashga, samarali muloqot qilishga va tengdoshlarining hissasini qadrlashga undaydi. Shunday qilib, boshlang'ich ta'limdagi teatr ijtimoiy o'zaro ta'sirning mikrokosmosiga aylanadi, bu erda yosh o'quvchilar ijtimoiy dinamikani boshqarish, nizolarni hal qilish va xilma-xillikni nishonlash qobiliyatini rivojlantiradilar.

Teatr doirasidagi sahna ko'rinishlarining xilma-xil shakllari boshlang'ich ta'limni boyitish uchun ko'p qirrali yondashuvni taklif etadi. Dramatik spektakllar va rolli o'yin mashqlaridan tortib, interaktiv hikoyalar va teatrlashtirilgan o'yinlargacha, har bir element yosh ongning rivojlanishiga o'ziga xos hissa qo'shadi. Teatr yaxlit o'rganish uchun kuchli vosita bo'lib, nafaqat akademik mahorat, balki ishonch, ijodkorlik, hamdardlik va ijtimoiy ko'nikmalarni ham rivojlantiradi. O'qituvchilar va manfaatdor tomonlar boshlang'ich ta'limda teatrning chuqur ta'sirini tan olishda davom etar ekan, ular o'quvchilarning ta'lim sayohati bosqichida kashf qilishlari, ifodalashlari va rivojlanishi uchun imkoniyatlar dunyosini ochadilar.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, boshlang'ich ta'limda teatrni o'rganish an'anaviy o'qitish usullaridan ustun turadigan sahnalashtirish faoliyati shakllarining boy gobelenini ochib beradi. Dramatik tomoshalar, rolli o'yin mashqlari, interfaol hikoyalar va teatrlashtirilgan o'yinlarni o'z ichiga olgan turli xil teatr tajribalari yaxlit o'rganish uchun dinamik katalizator bo'lib xizmat qiladi.

Teatrning o'zgartiruvchi salohiyati nafaqat akademik ko'nikmalarni, balki hayotiy shaxsiy va shaxslararo fazilatlarni ham tarbiyalash qobiliyatida yaqqol namoyon bo'ladi. Dramatik spektakllar o'quvchilarga ertak aytishga sho'ng'iydi, notiqlik ko'nikmalarini, hamdardlik va hissiyotlarni ifodalashni rivojlantiradi. Rol o'ynash mashqlari amaliy o'rganishni osonlashtiradi, tanqidiy fikrlashni va turli nuqtai nazarlarni nozik tushunishni rag'batlantiradi.

Talabalar hikoya qilishga faol hissa qo'shadigan interaktiv hikoyalar ijodkorlik va tilni rivojlantirishni rag'batlantiradi, o'rganish harakatini hamkorlik va tasavvurga aylantiradi. Ta'lim beruvchi va qiziqarli bo'lishi uchun mo'ljallangan teatrlashtirilgan o'yinlar jamoaviy ish, muammolarni hal qilish va ijtimoiy dinamikani yaxshilaydi, ijobiy va hamkorlikdagi o'quv muhitini rivojlantiradi.

Akademik sohadan tashqari, teatrning ta'siri hissiy va ijtimoiy sohalarga ham ta'sir qiladi. Sahnaga chiqqach, talabalar yangi ishonch va o'z-o'zini hurmat qilish, teatr muhitidan tashqarida aks etadigan xususiyatlarni kashf etadilar. Teatr harakatlarining birgalikdagi tabiati samarali muloqotni, jamoaviy ishlashni va xilma-xillikni qadrlashni rag'batlantiradi, kengroq ijtimoiy kontekstlarda zarur bo'lgan shaxslararo ko'nikmalarni aks ettiradi.

Boshlang'ich ta'lim rivojlanishda davom etar ekan, teatrning ajralmas rolini tan olish birinchi o'ringa chiqadi. Teatrdagi sahnalashtirishning turli shakllarini o'zlashtirib, o'qituvchilar va manfaatdor tomonlar o'quvchilarga o'ziga ishongan, ijodiy va empatik shaxslar bo'lishga yordam beradi. Sahna, xoh jismoniy, xoh majoziy bo'lsin, o'zgaruvchan makonga aylanadi, unda yosh onglar nafaqat bilim oladi, balki har tomonlama barkamol va moslashuvchan kelajak uchun zarur bo'lgan ko'nikma va fazilatlarni rivojlantiradi. Teatrni boshlang'ich ta'limga kiritish orqali biz doimo o'zgarib borayotgan dunyoning murakkab sharoitlarida rivojlanishga tayyor bo'lgan o'quvchilar avlodi uchun zamin yaratdik.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Otto, M., & Thornton, J. (2023). RIVOJLANAYOTGAN VA RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA BOSHLANG'ICH TA'LIM SIFATI. QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 832-833.
2. Otto, M., & Thornton, J. (2023). BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA INGLIZ TILINI O'RGATISH TEXNANOLOGIYALARI. QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 834-835.
3. Akhmadjonov, O., Abdullayev, A., Abdupattayev, A., & Sultonov, M. (2021). ISLAMIC BANKING MANAGEMENT, ASSETS AND LIBILITIES. Scientific progress, 2(6), 1525-1532.
4. Tojiyeva, M. M. Q., & Abdullayev, A. A. U. (2021). The use of modern technologies in statistical data collection. Asian Journal of Multidimensional Research, 10(12), 752-757.

5. Shahnoza, I., & Ikromjonovna, J. S. (2023). BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARINING DUNYOQARASHINI SHAKLLANTIRISHDA ERTAKLARNING O'RNI. QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 806-808.
6. Ikromjonovna, J. S. (2023). UMUMIY O 'RTA TA'LIM MAKTABLARIDA JORIY ETILGAN YANGI DARSLIKLARNING AFZALLIK JIHATLARI. QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 661-663.
7. Axadjon o'g'li, A. A., & Murotovich, M. F. (2023). RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLARDA RAQAMLI IQTISODIYOT SIYOSATI. QO 'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI, 294-298.
8. Muhammadaminovna, T. M. (2022). Reforms In The Field Of Crime Prevention And Combating Crime In Uzbekistan: Problems And Solutions. Journal of Positive School Psychology, 6(11), 3114-3120.
9. Muhammadaminovna, T. M. (2022). Current Results of Activities of Internal Affairs Preventive Inspectors in Uzbekistan. Eurasian Journal of Research, Development and Innovation, 15, 23-26.